

DISPOSICIONS**DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA****LLEI 10/2017, del 27 de juny, de les voluntats digitals i de modificació dels llibres segon i quart del Codi civil de Catalunya.**

El president de la Generalitat de Catalunya

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 65 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

I

Les persones utilitzen cada vegada amb més freqüència els entorns digitals per a desenvolupar les activitats de la vida personal i professional. Aquestes activitats generen una diversitat d'arxius que, un cop la persona s'ha mort, també formen el seu llegat. De la mateixa manera, després de la mort poden romandre uns drets i unes obligacions de naturalesa jurídica diversa sobre els diferents arxius que hagi generat l'activitat dels prestadors de serveis, respecte als quals s'ha de decidir què cal fer. Sovint, els contractes que se subscriuen amb els prestadors de serveis digitals o les polítiques que aquests tenen en vigor no estableixen què succeeix quan la persona es mor o quan té la capacitat judicialment modificada i, per tant, quina ha d'ésser la destinació dels arxius digitals. La legislació vigent en matèria de successions no dona resposta a aquestes qüestions. A més, en l'àmbit de les interaccions que es produeixen a les xarxes socials sovint ens trobem davant de drets de caràcter personalíssim que s'extingeixen amb la mort de la persona. Aquestes qüestions i altres de relacionades han començat a generar inquietud en la ciutadania i tot fa preveure que aquesta inquietud s'incrementarà a mesura que s'estengui l'ús de les xarxes socials i la presència de les persones en aquestes xarxes i, en general, en els entorns digitals. Convé, doncs, establir unes normes que permetin determinar com s'ha d'administrar el llegat relatiu a l'activitat de cada persona en els entorns digitals.

Per a gestionar la petjada en els entorns digitals quan la persona es mor o quan té la capacitat judicialment modificada i per a evitar danys en altres drets o interessos tant de la mateixa persona com de tercers, aquesta llei estableix que les persones poden manifestar llurs voluntats digitals perquè l'hereu, el legatari, el marmessor, l'administrador, el tutor o la persona designada per a executar-les actuïn davant els prestadors de serveis digitals després de llur mort o en cas de tenir la capacitat judicialment modificada. Per mitjà d'aquestes voluntats digitals, les persones poden ordenar les accions que considerin més adequades per a facilitar, en cas de mort, que la desaparició física i la pèrdua de personalitat que comporta s'estenguin igualment als entorns digitals i que això contribueixi a reduir el dolor de les persones que els sobrevisquin i de les persones amb les quals tinguin vincles familiars, d'afecte o amistat, o bé que se'n perpetui la memòria amb la conservació dels elements que aquestes determinin en els entorns digitals o amb qualsevol altra solució que considerin pertinent en exercici de la llibertat civil que els correspon en vida. Aquestes mateixes accions s'han de poder ordenar, quan es gaudeix de plena capacitat d'actuar, per al cas que es produeixi una pèrdua sobrevinguda d'aquesta capacitat.

És clar, també, que l'activitat digital dels menors d'edat en pot afectar el desenvolupament i pot tenir repercussions negatives per la incapacitat de gestionar adequadament llur presència en els entorns digitals. Respecte a les dades digitals dels menors d'edat, la Llei faculta els qui tenen la potestat parental i els tutors per tal que vetllin perquè la presència dels menors i els tutelats en els entorns digitals sigui adequada i no els generi riscos. A aquest efecte, han de poder promoure les mesures adequades davant dels prestadors de serveis digitals i sol·licitar també, amb caràcter excepcional, l'assistència dels poders públics.

II

Per a donar resposta a aquestes qüestions, s'ha considerat necessari impulsar unes disposicions que determinin la manera d'administrar la presència de les persones en els entorns digitals durant llur minoria d'edat i en els supòsits de capacitat judicialment modificada i de mort.

La introducció d'aquestes novetats comporta la modificació del llibre segon i del llibre quart del Codi civil de Catalunya i s'empara en l'article 129 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de dret civil, excepte en les matèries que l'article 149.1.8 de la Constitució atribueix en tot cas a l'Estat.

D'una banda, es modifica el llibre segon del Codi civil de Catalunya per a preveure la possibilitat que la persona, en atorgar un poder en previsió de pèrdua sobrevinguda de capacitat, pugui fixar qui s'encarregarà d'executar les seves voluntats digitals i establir l'abast de la gestió dins el poder.

Així mateix, s'estableix la facultat de vetlla dels progenitors i els tutors dels menors d'edat perquè la presència d'aquests en els entorns digitals sigui apropiada i no els generi riscos, de la mateixa manera que s'estableix que els progenitors i els tutors puguin promoure les mesures adequades i oportunes i sol·licitar l'assistència dels poders públics.

En supòsits taxats –únicament si s'acredita que hi ha un risc clar per a la salut física o mental dels menors d'edat–, s'habilita els progenitors i tutors per a sol·licitar la suspensió provisional de llurs comptes actius, havent-los escoltat prèviament i sens perjudici de promoure'n la protecció pública per mitjà dels procediments corresponents.

D'altra banda, es regula el règim de les voluntats digitals en cas de mort per a preveure que el testament, el codicil o les memòries testamentàries també puguin contenir voluntats digitals i designar la persona encarregada d'executar-les. En cas que no s'hagi designat ningú, s'estableix que l'hereu, el marmessor o l'administrador de l'herència pot executar les voluntats digitals o bé encarregar l'execució a una altra persona.

Les voluntats digitals es poden ordenar no únicament per mitjà de testament, codicil o memòries testamentàries, sinó també, a manca de disposicions d'última voluntat, per mitjà d'un document de voluntats digitals que s'ha d'inscriure en el Registre electrònic de voluntats digitals, un nou instrument registral de caràcter administratiu que es crea amb l'objectiu de facilitar i incrementar les vies disponibles per a deixar constància de les voluntats digitals.

Complementàriament, es precisa que la persona encarregada d'executar les voluntats digitals també es pot designar per mitjà de tots els instruments que es poden emprar per a ordenar-les i es completa la regulació del mode successorí del llibre quart del Codi civil de Catalunya per a incloure-hi l'execució de les voluntats digitals del causant.

Finalment, s'incorpora al llibre quart del Codi civil de Catalunya, per mitjà d'una disposició addicional, la regulació bàsica del Registre electrònic de voluntats digitals, en què s'han d'inscriure els documents de voluntats digitals, i s'estableix el règim d'accés al Registre i l'emissió de certificats. L'organització, el funcionament i l'accés al Registre electrònic de voluntats digitals s'han d'establir per reglament, per la qual cosa s'estableix l'habilitació corresponent per mitjà d'una disposició final, la qual s'empara igualment en l'article 129 de l'Estatut, i també en l'article 150.b de l'Estatut, d'acord amb el qual correspon a la Generalitat, en matèria d'organització de la seva administració, la competència exclusiva sobre les diverses modalitats organitzatives i instrumentals per a l'actuació administrativa.

La regulació proposada també té present l'article 53.1 de l'Estatut, en virtut del qual els poders públics han de facilitar el coneixement de la societat de la informació i han d'impulsar l'accés a la comunicació i a les tecnologies de la informació, en condicions d'igualtat, en tots els àmbits de la vida social, inclòs el laboral; han de fomentar que aquestes tecnologies es posin al servei de les persones i no afectin negativament llurs drets, i han de garantir la prestació de serveis per mitjà de les dites tecnologies, d'acord amb els principis d'universalitat, continuïtat i actualització.

Es tenen presents, així mateix, els principis i les disposicions de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, aprovada a Nova York el 13 de desembre de 2006 i ratificada per l'Estat espanyol el 21 d'abril de 2008, principis i disposicions que ja han estat objecte de recepció per part del Codi civil de Catalunya i de les modificacions de què ha estat objecte a partir de l'aprovació de la Convenció esmentada.

Capítol I. Modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família

CVE-DOGC-A-17178113-2017

Article 1. Modificació de l'article 222-2, amb relació a les voluntats digitals en cas de pèrdua sobreenvinguda de capacitat

Es modifica l'article 222-2 del Codi civil de Catalunya i s'hi afegeix un apartat, el 4. L'article 222-2 resta redactat de la manera següent:

«Article 222-2. Poder en previsió de pèrdua sobreenvinguda de capacitat

»1. No cal posar en tutela les persones majors d'edat que, per causa d'una malaltia o deficiència persistent de caràcter físic o psíquic, no es poden governar per si mateixes, si a aquest efecte han nomenat un apoderat en escriptura.

»2. El poderdant pot ordenar que el poder produeixi efectes des de l'atorgament, o bé establir les circumstàncies que han de determinar l'inici de l'eficàcia del poder. En el primer cas, la pèrdua sobreenvinguda de capacitat del poderdant no comporta l'extinció del poder. El poderdant també pot fixar les mesures de control i les causes per les quals s'extingeix el poder.

»3. Si en interès de la persona protegida s'arriba a constituir la tutela, l'autoritat judicial, en aquell moment o amb posterioritat, a instància del tutor, pot acordar l'extinció del poder.

»4. El poderdant pot establir la gestió de les seves voluntats digitals i llur abast perquè, en cas de pèrdua sobreenvinguda de la capacitat, l'apoderat actuï davant dels prestadors de serveis digitals amb els qui el poderdant tingui comptes actius a fi de gestionar-los i, si escau, sol·licitar-ne la cancel·lació. En la mesura que sigui possible, el poderdant també ha de poder conèixer les decisions sobre els comptes actius que hagi d'adoptar l'apoderat i participar-hi.»

Article 2. Modificació de l'article 222-36, amb relació a la presència dels tutelats en entorns digitals

Es modifica l'article 222-36 del Codi civil de Catalunya i s'hi afegeixen dos apartats, el 3 i el 4. L'article 222-36 resta redactat de la manera següent:

«Article 222-36. Relacions entre tutors i tutelats

»1. El tutor ha de tractar el tutelat amb consideració i ambdós s'han de respectar mútuament.

»2. El tutelat, si és menor d'edat, ha d'obeir el tutor, que, amb finalitat educativa, el pot corregir d'una manera proporcionada, raonable i moderada, amb ple respecte a la seva dignitat i integritat física i psíquica.

»3. El tutor ha de vetllar perquè la presència del tutelat en els entorns digitals sigui apropiada a la seva edat i personalitat, a fi de protegir-lo dels riscos que en puguin derivar. Els tutors també poden promoure les mesures adequades i oportunes davant dels prestadors de serveis digitals i, entre d'altres, instar-los a suspendre provisionalment l'accés dels tutelats a llurs comptes actius, sempre que hi hagi un risc clar, immediat i greu per a llur salut física o mental, havent-los escoltat prèviament. L'escrit adreçat als prestadors de serveis digitals ha d'anar acompanyat de l'informe del facultatiu en què es constati l'existència d'aquest risc. La suspensió de l'accés resta sense efectes en el termini de tres mesos a comptar del moment en què s'ha adoptat, llevat que sigui ratificada per l'autoritat judicial.

»4. Els tutors poden sol·licitar l'assistència dels poders públics als efectes del que estableixen els apartats 2 i 3.»

Article 3. Modificació de l'article 236-17, amb relació a la presència dels fills en entorns digitals

Es modifica l'article 236-17 del Codi civil de Catalunya, s'hi afegeix un nou apartat 5 i l'anterior apartat 5 esdevé l'apartat 6. L'article 236-17 resta redactat de la manera següent:

«Article 236-17. Relacions entre pares i fills

»1. Els progenitors, en virtut de llurs responsabilitats parentals, han de tenir cura dels fills, prestar-los aliments en el sentit més ampli, conviure-hi, educar-los i proporcionar-los una formació integral. Els progenitors també tenen el deure d'administrar el patrimoni dels fills i de representar-los.

»2. Els progenitors determinen el lloc o els llocs on viuen els fills i, d'una manera suficientment motivada, poden decidir que resideixin en un lloc diferent del domicili familiar.

CVE-DOGC-A-17178113-2017

»3. Els progenitors i els fills s'han de respectar mútuament. Els fills, mentre estan en potestat parental, han d'obeir els progenitors, llevat que els intentin imposar conductes indignes o delictives.

»4. Els progenitors, amb finalitat educativa, poden corregir els fills en potestat d'una manera proporcionada, raonable i moderada, amb ple respecte a llur dignitat i integritat física i psíquica.

»5. Els progenitors han de vetllar perquè la presència del fill en potestat en entorns digitals sigui apropiada a la seva edat i personalitat, a fi de protegir-lo dels riscos que en puguin derivar. Els progenitors també poden promoure les mesures adequades i oportunes davant dels prestadors de serveis digitals i, entre d'altres, instar-los a suspendre provisionalment l'accés dels fills a llurs comptes actius, sempre que hi hagi un risc clar, immediat i greu per a llur salut física o mental, havent-los escoltat prèviament. L'escrit adreçat als prestadors de serveis digitals ha d'anar acompanyat de l'informe del facultatiu en què es constati l'existència d'aquest risc. La suspensió de l'accés resta sense efectes en el termini de tres mesos a comptar del moment en què s'hagi adoptat, llevat que sigui ratificada per l'autoritat judicial.

»6. Els progenitors poden sol·licitar excepcionalment l'assistència i la intervenció dels poders públics als efectes del que estableixen els apartats 3, 4 i 5.»

Article 4. Addició d'una lletra a l'apartat 1 de l'article 222-43, amb relació a la cancel·lació de comptes digitals a instància del tutor i l'administrador patrimonial

S'afegeix una lletra, la *l*, a l'apartat 1 de l'article 222-43 del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«Article 222-43. Actes que requereixen autorització judicial

»1. El tutor i l'administrador patrimonial necessiten autorització judicial per als actes següents:

»[...]

«l) Demanar als prestadors de serveis digitals la cancel·lació de comptes digitals, sens perjudici de la facultat d'instar-ne la suspensió provisional en els termes de l'article 222-36.»

Article 5. Addició d'una lletra a l'apartat 1 de l'article 236-27, amb relació a la cancel·lació de comptes digitals a instància dels progenitors

S'afegeix una lletra, la *k*, a l'apartat 1 de l'article 236-27 del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«Article 236-27. Actes que requereixen autorització judicial

»1. Els progenitors o, si escau, l'administrador especial, amb relació als béns o els drets dels fills, necessiten autorització judicial per als actes següents:

»[...]

«k) Demanar als prestadors de serveis digitals la cancel·lació de comptes digitals, sens perjudici de la facultat d'instar-ne la suspensió provisional en els termes de l'article 236-17.»

Capítol II. Modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions

Article 6. Addició d'un article al capítol I del títol I, amb relació a les voluntats digitals en cas de mort

S'afegeix un article, el 411-10, al capítol I del títol I del llibre quart del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«Article 411-10. Voluntats digitals en cas de mort

»1. S'entén per *voluntats digitals en cas de mort* les disposicions que estableix una persona perquè, després de la seva mort, l'hereu o el marmessor universal, si n'hi ha, o la persona designada per a executar-les actuï davant dels prestadors de serveis digitals amb els qui el causant tingui comptes actius.

»2. El causant, en les voluntats digitals en cas de mort, pot disposar el contingut i l'abast concret de l'encàrrec que s'ha d'executar, incloent-hi que la persona designada dugui a terme alguna o algunes de les actuacions següents:

CVE-DOGC-A-17178113-2017

- »a) Comunicar als prestadors de serveis digitals la seva defunció.
- »b) Sol·licitar als prestadors de serveis digitals que es cancel·lin els seus comptes actius.
- »c) Sol·licitar als prestadors de serveis digitals que executin les clàusules contractuals o que s'activin les polítiques establertes per als casos de defunció dels titulars de comptes actius i, si escau, que li lliurin una còpia dels arxius digitals que estiguin en llurs servidors.
- »3. Les voluntats digitals es poden ordenar per mitjà dels instruments següents:
- »a) Testament, codicil o memòries testamentàries.
- »b) Si la persona no ha atorgat disposicions d'última voluntat, un document que s'ha d'inscriure en el Registre electrònic de voluntats digitals.
- »4. El document de voluntats digitals es pot modificar i revocar en qualsevol moment i no produeix efectes si hi ha disposicions d'última voluntat.
- »5. Si el causant no ha expressat les seves voluntats digitals, l'hereu o el marmessor universal, si n'hi ha, pot executar les actuacions de les lletres *a*, *b* i *c* de l'apartat 2 d'acord amb els contractes que el causant hagi subscrit amb els prestadors de serveis digitals o d'acord amb les polítiques que aquests prestadors tinguin en vigor.
- »6. Si el causant no ho ha establert altrament en les seves voluntats digitals, la persona a qui correspon d'executar-les no pot tenir accés als continguts dels seus comptes i arxius digitals, llevat que obtingui l'autorització judicial corresponent.
- »7. Si el causant no ho ha establert altrament, les despeses originades per l'execució de les voluntats digitals van a càrrec de l'actiu hereditari.»

Article 7. Modificació de l'article 421-2, amb relació a les voluntats digitals en testament

Es modifica l'article 421-2 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

«Article 421-2. Contingut del testament

- »1. En testament, el causant ordena la seva successió mitjançant la institució d'un o més hereus i pot establir llegats i altres disposicions per a després de la seva mort.
- »2. El testament, a més del que estableix l'apartat 1, pot contenir les voluntats digitals del causant i la designació d'una persona encarregada d'executar-les. A manca de designació, l'hereu, el marmessor o l'administrador de l'herència poden executar les voluntats digitals o encarregar-ne l'execució a una altra persona.»

Article 8. Addició d'un article al capítol I del títol II, amb relació a la persona designada per a executar les voluntats digitals

S'afegeix un article, el 421-24, al capítol I del títol II del llibre quart del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«Article 421-24. Designació de la persona encarregada d'executar les voluntats digitals del causant

- »1. La designació de la persona física o jurídica encarregada d'executar les voluntats digitals es pot fer en testament, en codicil o en memòria testamentària i, a manca d'aquests instruments, en un document de voluntats digitals, el qual necessàriament ha d'especificar l'abast concret de la seva actuació. Aquest document s'ha d'inscriure en el Registre electrònic de voluntats digitals.
- »2. L'atorgant dels documents a què fa referència l'apartat 1 pot fer constar la persona o persones físiques o jurídiques a les quals vol que es comuniqui l'existència de les voluntats digitals.»

Article 9. Modificació de l'apartat 1 de l'article 428-1, amb relació al mode relatiu a les voluntats digitals

Es modifica l'apartat 1 de l'article 428-1 del Codi civil de Catalunya, que resta redactat de la manera següent:

CVE-DOGC-A-17178113-2017

«Article 428-1. Mode successori

»1. El mode permet al causant imposar a l'hereu i al legatari, o a llurs substituïts, una càrrega, una destinació o una limitació, que, per la finalitat a què respon, no atribueix altres drets que el de demanar-ne el compliment, sense que redundi en profit directe de qui el pot demanar. El mode també pot consistir a imposar l'execució de les voluntats digitals del causant.

»2. Si el causant atribueix, a favor d'una persona o persones determinades, qualsevol dret diferent del de demanar el compliment del mode, s'entén que ha disposat un llegat o una altra disposició per causa de mort, i no pas un mode, encara que el causant empiri aquesta expressió.

»3. En cas de dubte sobre si el testador ha imposat una condició o un mode, o una simple recomanació, es dona preferència, respectivament, al mode o a la recomanació.

»4. Les normes dels llegats s'apliquen també als modes si llur naturalesa ho permet.»

Article 10. Addició d'una disposició addicional relativa a la creació del Registre electrònic de voluntats digitals

S'afegeix una disposició addicional, la tercera, al llibre quart del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«Tercera. Registre electrònic de voluntats digitals

»1. Es crea el Registre electrònic de voluntats digitals, adscrit al departament competent en matèria de dret civil per mitjà del centre directiu que en tingui atribuïda la competència.

»2. En el Registre electrònic de voluntats digitals s'inscriuen els documents de voluntats digitals.

»3. L'accés al Registre electrònic de voluntats digitals és reservat al titular atorgant i, una vegada mort el titular, a les persones que s'esmenten en els apartats següents, sempre que acreditin, per mitjà del certificat d'actes d'última voluntat, que el causant no ha atorgat disposicions d'última voluntat.

»4. Una vegada mort el titular, les persones que acreditin un interès legítim poden sol·licitar un certificat relatiu a l'existència o no d'un document de voluntats digitals inscrit en el Registre electrònic de voluntats digitals. A sol·licitud de la persona interessada, si el causant no va disposar altrament, el certificat es pot estendre a la identificació de les persones designades per a l'execució de les voluntats digitals.

»5. Sens perjudici del que disposa l'apartat 4, els certificats relatius al contingut de les voluntats digitals inscrites en el Registre electrònic de voluntats digitals, una vegada mort el titular, únicament els poden sol·licitar les persones designades per a l'execució de les voluntats digitals i només es poden lliurar a aquestes persones.

»6. El Registre electrònic de voluntats digitals, si li consta la mort d'un atorgant, pot comunicar d'ofici l'existència de voluntats digitals inscrites a les persones designades per a executar-les, d'acord amb el que s'estableixi per reglament.»

Article 11. Addició d'una disposició final relativa a l'ordenació del Registre electrònic de voluntats digitals

S'afegeix una disposició final, la cinquena, al llibre quart del Codi civil de Catalunya, amb el text següent:

«Cinquena. Organització, funcionament i accés al Registre electrònic de voluntats digitals

»L'organització, el funcionament i l'accés al Registre electrònic de voluntats digitals s'han d'establir per reglament.»

Disposicions addicionals

Primera. Mediació

Les controvèrsies que sorgeixin en aplicació d'aquesta llei es poden sotmetre a mediació entre les persones físiques o jurídiques afectades per tal que arribin a un acord. Amb la mateixa finalitat, l'autoritat judicial les pot remetre a una sessió informativa sobre mediació.

CVE-DOGC-A-17178113-2017

Segona. Tractament del gènere en les denominacions referides a persones

En aquesta llei s'entén que les denominacions en gènere masculí referides a persones inclouen dones i homes, llevat que del context es dedueixi el contrari.

Disposicions finals

Primera. Desplegament reglamentari

S'habilita el conseller del departament competent en matèria de dret civil per a dur a terme el desplegament reglamentari d'aquesta llei amb relació a l'organització, el funcionament i l'accés al Registre electrònic de voluntats digitals, per mitjà de l'ordre corresponent.

Segona. Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 27 de juny de 2017

Carles Puigdemont i Casamajó

President de la Generalitat de Catalunya

Carles Mundó i Blanch

Conseller de Justícia

(17.178.113)